

Nakon dosad objavljenih zapisa plesova iz Podravine (u knjizi *Narodni plesovi Hrvatske* 2, 1963.) te zbirki plesova i plesnih običaja đurđevačkog područja (1989., 1991.), u ovoj knjizi autor objavljuje opise plesova i kazivanja o plesnim običajima Koprivnice i okolice. Ivančanovi podaci obuhvaćaju osam sela: Kuzminec, Sigetec, Novigrad Podravski, Koprivnički Ivanec, Torčec, Đelekovec, Hlebine i Bregi. U poglavlju o izvorima, kao i u prethodnim knjigama, autor donosi i starije podatke koji se tiču i ostalih lokaliteta. Zanimljiva je vijest Petra Zrinjskoga o hajdučkomu plesu, a vrijedna je i ilustracija toga plesa iz 17. stoljeća, koja bi mogla biti predmetom ikonografskog istraživanja. Slijede kraći ili duži zapisi Rusana, Kuhača, Tomašića, Šimčika, Žganca, kao i Horvatovi, Međumurčevi i Širolini opisi konteksta izvedbi zabilježeni prije stotinjak godina i tiskani u *Zborniku za narodni život i običaje južnih Slavena*. Ivančan prenosi i podatke iz rukopisnih zbirki Horvatića, Kovačeve, Lovrenčevića i Špoljara. Tu su i kraći Maderovi i Vrbanovi prilozi iz razdoblja između dvaju svjetskih ratova, te, kao uvod u gradivo koje slijedi, nešto opširniji Feletarov povijesni opis glazbenog života Koprivnice.

Ivančan donosi popis plesova i kola te tumači značenje njihovih naziva, navodi kada se, gdje i tko pleše, piše o zabranama i ometanju plesa, te o tome što kazivači smatraju lijepim plesanjem. Donosi i detaljnije opise plesnih zabava — svadbi i drugih običaja uz koje se pleše, te kazivanja o svirci uz ples. Pjesme iz plesne izvedbe su u posebnom poglavlju. Notne zapise prate tekstovi pjesama i pokoja rečenica kazivača o kontekstu izvedbe. Kratko poglavlje o društvenoj ulozi plesa otkriva da su u obiteljima koprivničkoga kraja sve djevojke (sestre) približnih godina mogle sudjelovati u plesu bez posebnih ograničenja. Poglavljima o učenju plesa, vjerovanjima uz ples i pabircima slijede fotografije folklornih skupina, kazivača, raskrižja putova odnosno mjesta na kojima se u Sigecu u prošlosti plesalo, te na kraju fotografije plesnog reda sokolske plesne zabave u Koprivnici iz 1910. godine.

U drugom dijelu knjige su opisi pojedinih plesova poredani prema lokalitetima u kojima su zabilježeni, slično kao što su u prvome dijelu knjige poredani odgovori kazivača na pojedina pitanja (Kuzminec - 8 plesova, Sigetec - 3 plesa, Novigrad Podravski - 5 plesova, Koprivnički Ivanec - 3 plesa, Torčec - 12 plesova, Đelekovec - 7 plesova, Hlebine - 1 ples i Bregi - 4 plesa). U ova 44 opisa plesa i zapisa Knust-Labanovom notacijom nekoliko je plesova zabilježeno u različitim varijantama, npr: *Igraj kolo u dvadeset i dva* (4 varijante), *Ja sam sirota* (3 varijante), *Ja sam crni ja/Jan* (3 varijante), *Igramo se vanjkušeca* (2 varijante), kolo *Sive/guste magle, ne sađajte na me* (2 varijante) i sl., što ponovno potvrđuje tradicionalno bogatstvo oblika i varijanata folklornoga plesa i ujedno omogućuje njihovu usporedbu. Neke je plesove autor rekonstruirao prema nepotpunim podacima i fragmentima oslanjajući se pritom na slične plesove koji postoje u drugim dijelovima Podravine. Te je plesove autor posebno označio. Na kraju su knjige sažeci na hrvatskom, engleskom i njemačkom jeziku.

Knjiga je još jedan vrijedan prilog dugogodišnjeg etnokoreološkog rada Ivana Ivančana u bilježenju i tumačenju hrvatskoga plesnog gradiva.

Ivan Ivančan, Narodni plesni običaji Podravine, knj. 3: **Plesovi i plesni običaji Koprivnice i okolice**, ur. Stjepan Srećmac, Institut za etnologiju i folkloristiku, Zagreb 1999., 300 str.

Tvrtko ZEBEC